

Prima instanță: Judecătoria Orhei
Judecător: Vasile Negruța
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: Nina Traciuc
Eugenia Fistican
Iurie Cotruță

Î N C H E I E R E

27 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător: Iulia Sîrcu

Judecători: Luiza Gafton, Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Serviciul Fiscal de Stat,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Individuală „Sîrcu Natalia” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Orhei, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Basarabia” și Societatea cu Răspundere Limitată „Optim-Comerț”, privind contestarea actului administrativ,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Orhei cu menținerea hotărârii Judecătoria Orhei din 28 decembrie 2015 prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă :

La 10 martie 2014, Întreprinderea Individuală „Sîrcu Natalia” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Orhei, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Basarabia” și Societatea cu Răspundere Limitată „Optim-Comerț”, privind contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin decizia nr. 2785-C din 22 noiembrie 2013, Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Orhei în temeiul art. 257 alin. (2) Cod fiscal și actul de control tematic nr. 5-645539 din 10 martie 2011, a decis aplicarea amenzii fiscale în mărime de 50 000 lei, pentru comercializarea, transportarea sau depozitarea băuturilor alcoolice tari, cu utilizarea timbrelor de acciz cu deosebire de modelul tip.

Prin decizia nr. 173-C din 12 februarie 2014, Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Orhei a respins ca fiind neîntemeiată contestația Întreprinderii Individuale „Sîrcu Natalia” asupra deciziei nr. 2785-C din 22 noiembrie 2013.

Consideră reclamanta că, actul și deciziile pronunțate de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Orhei sânt ilegale, deoarece în timpul controlului fiscal la fața locului a fost depistată o sticlă de vodcă marca „Zernoff” de 0,5 l, marcată cu timbrul de acciz nr.1103003938969 cu deosebire de modelul tip, fapt confirmat prin Raportul de constatare tehnico-stiințific nr. 4873 din 06 august 2013.

În raportul de constatare tehnico-stiințific s-a indicat că, la dispoziția specialistului a fost pus „un timbru de acciz cu nr. 1103003938969 de pe o sticlă cu băutură alcoolică aromatizată tare „Zernoff” de 0,5 l. Acestea au fost prezentate pentru examinare neambalate.

Semnele de deosebire sânt: claritatea și calitatea imprimării codurilor de bare unidimensionale; imitarea hologramei prin folosirea hârtiei de staniol; claritatea și calitatea imprimării rechizitelor; micro textul greu vizibil.

În concluzia raportului de constatare tehnico-științifică nu s-a indicat că timbrul de acciz este falsificat, ci doar s-au indicat semnele de deosebire de la modelul tip al timbrului de acciz.

Menționează reclamanta că, sticla cu băutură alcoolică aromatizată tare „Zernoff” 0,5 l, a fost procurată în baza facturii fiscale FV 6898075 din 23 februarie 2012 de la Societatea pe Acțiuni „Basarabia”, care deja era marcată cu timbrul de acciz nr. 1103003938969.

Blancheta timbrului de acciz cu care a fost marcată sticla cu băutură alcoolică aromatizată tare „Zernoff” 0,5 l a fost ridicată din magazinul din s. Susleni, r. Orhei. În momentul ridicării, colaboratorul Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Orhei care a întocmit actul de control, nu a împachetat sticla de vodcă marcată cu timbrul de acciz suspectat ca fiind falsificat într-un pachet sigilat.

Încălcarea procedurii de ridicare și împachetare trezește dubii în păstrarea integrității și neschimbării ulterioare a timbrului de acciz aplicat.

Totodată, la efectuarea expertizei au fost ignorate prevederile art. 7 din Legea cu privire la expertiza judiciară potrivit căruia la efectuarea expertizei judiciare, constatării tehnico-științifice este asigurată respectarea drepturilor și libertăților constituționale ale persoanei. Acțiunile expertului și ale Instituției de expertiză judiciară care limitează exercitarea drepturilor și libertăților personale pot fi atacate în modul stabilit. Astfel, a fost lipsită de posibilitatea de a participa la efectuarea expertizei pentru a pune întrebări și a da explicații.

Trezesc dubii și faptul efectuării expertizei de către specialistul Valeriu Bîrlădeanu, deoarece conform informației de pe pagina web a Ministerului Justiției, acesta a fost atestat ca expert la data de 17 octombrie 2013, iar la 06 august 2013 acesta nu era expert licențiat, ceea ce este contrar cerințelor art. 149 din Codul de procedură civilă, potrivit căruia în calitate de expert este numită o persoană dezinteresată în soluționarea pricinii, care este înscrisă în Registrul de stat al experților judiciari atestați.

Menționează reclamanta că, nu este responsabilă pentru presupusa încălcare a art. 262 din Codul fiscal, deoarece producția alcoolică a fost procurată de la agenți economici autohtoni prin facturi fiscale, și anume de la Societatea pe Acțiuni „Basarabia”. La materialele cauzei lipsesc documentele privind controlul fiscal la furnizorul Societatea pe Acțiuni „Basarabia”, de la care a fost procurată sticla de vodcă.

Conform art.16 din Hotărârea Guvernului cu privire la marcarea producției alcoolice nr.1481 din 26 decembrie 2006, responsabilitatea marcării producției alcoolice în scopul comercializării revine agenților economici producători autohtoni, importatorilor, precum și agenților economici care procură (primesc) producția alcoolică pasibilă marcării de la agenții economici ai Republicii Moldova care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar în procesul de fabricație.

Întreprinderea Individuală „Șircu Natalia” nu primește spre realizare producție alcoolică nemarcată, nu este obligată de a verifica elementele de protecție ale timbrelor de acciz la primirea producției alcoolice, din care considerent, acțiunea dată nu poate fi atribuită agentului economic.

Solicită reclamanta admiterea acțiunii, anularea actului Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Orhei nr. 655302 din 23 octombrie 2013, a deciziei nr. 2785-C din 22 noiembrie 2013 și a deciziei nr. 173-C din 12 februarie 2014, emise în privința Întreprinderii Individuale „Șircu Natalia”.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 28 decembrie 2015 acțiunea a fost admisă. S-a dispus anularea actului nr. 655302 din 23 octombrie 2013, a deciziei nr. 2785-C din 22 noiembrie 2013 și a deciziei nr. 173-C din 12 februarie 2014 emise de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Orhei în privința Întreprinderii Individuale „Șircu Natalia”.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017, a fost respins apelul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Orhei cu menținerea hotărârii Judecătoriei Orhei din 28 decembrie 2015.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 17 iulie 2017 Serviciul Fiscal de Stat a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Orhei din 28 decembrie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea Întreprinderii Individuale „Șircu Natalia” să fie respinsă ca nefondată.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat eronat legea. Atât instanța de fond cât și cea de apel nu au respectat prevederile art. 130 alin. (4) și art. 241 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

Totodată a indicat că, colaboratorii Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Orhei, nu au întocmit careva acte de ridicare a băuturii alcoolice deoarece conform actului nr. 1-610467 din 18 aprilie 2013, întocmit în urma controlului fiscal la fața locului, sticla cu băutură alcoolică aromatizată tare „Zernoff”, a fost cumpărată la

prețul de 50 de lei, fiind eliberat bon de casă. Acest fapt nu se supune aplicării procedurii de ridicare a bunurilor prevăzută de legislația în vigoare.

Examinând admisibilitatea recursului declarat de Serviciul Fiscal de Stat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 02 august 2017, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatei copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 04 septembrie 2017, Întreprinderea Individuală „Sîrcu Natalia” a depus referință prin intermediul avocatului Rusu Margareta, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Serviciul Fiscal de Stat ca fiind inadmisibil.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii civile, consideră că acesta este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele cauzei se constată că, decizia Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017 a fost expediată în adresa părților la data de 16 mai 2017 (vol. II, f.d.20), iar cererea de recurs a fost depusă la data de 17 iulie 2017 (vol. II, f.d.23).

Astfel, instanța de recurs constată că, Serviciul Fiscal de Stat s-a conformat prevederilor legale și a declarat cererea de recurs în interiorul termenului de două luni.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

La caz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate. Or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cererea de apel, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în modul corespunzător.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CEDO în jurisprudența sa a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecător:

Iulia Sîrcu

Judecători:

Luiza Gafton

Nicolae Craiu